

**MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
ARKUSZ I POZIOM PODSTAWOWY**

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Punkty	Kryterium zaliczenia
1.	1. Przełęcz Liliowe 2. Wołoszyn 3. Dolina Starorobociańska 4. Polana Kalatówki	0-2	Za wpisanie poprawnych nazw: -dwóch, trzech obiektów.....1 pkt -czterech obiektów.....2 pkt
2.	Np.: - potok, np.: Roztoka, Pańszczycki, Waksmundzki, Żabi., - jezioro / staw, np.: Wielki Staw, Przedni Staw, Morskie Oko, Czerwony Stawek, Niżni Bielovodski Żabi. - wodospad – Wodogrzmoty Mickiewicza	0-2	Za poprawne podanie - dwóch nazw1 pkt - trzech nazw2 pkt
3.	Kierunek, w którym robiono zdjęcie – S lub SW lub SSW	0-1	Za poprawny kierunek..... 1 pkt
4.	Zmierzona odległość na mapie – 1,8 cm 1 cm – 0,75 km 1,8 cm - 1,35 km x = 1,35 km	0-1	Za poprawne obliczenie i wynik1 pkt Dopuszcza się błąd pomiaru do 2 mm. Uznaje się wyniki z przedziału 1,275– 1,425 km
5.	Przykład rozwiązania: 1 cm – 75 000 cm 1 cm – 750 m $1 \text{ cm}^2 - (750 \text{ m})^2$ $1 \text{ cm}^2 - 562500 \text{ m}^2$ $35,0 \text{ ha} = 350000 \text{ m}^2$ $0,62 \text{ cm}^2 - 350 000 \text{ cm}^2$ Odp., np.: Powierzchnia Morskiego Oka na mapie wynosi $0,62 \text{ cm}^2$.	0-2	Za poprawny sposób obliczenia1 pkt Za poprawne obliczenia i podanie wyniku.....1 pkt
6.	Obliczenie różnicy wysokości $1985 - 1010 = 975$ 975 m	0-1	Za poprawne obliczenie i podanie wyniku.....1 pkt Odpowiedź zalicza wynik liczbowy z mianem
7.	Obiekty antropogeniczne, np.: - schroniska górskie, na Polanie Kalatówki, - kolej linowa między Kuźnicami a Turniami Myślenickimi, - wyciągi krzesełkowe, - wyciągi narciarskie w okolicach Polany Kalatówki, - skocznie narciarskie na płn. od Jastrzębiej	0-2	Za podanie: - dwóch, trzech obiektów1 pkt - czterech obiektów ...2 pkt

	Turni, - domy wycieczkowe.		
8.	Walory turystyczne, np.: - skałki wapienne, - turnie (Raptawicka Turnia) - potoki, - jaskinie (Jaskinia Mroźna, Jaskinia Mylna), - polany (Polana Pisana), - roślinność górską, - dolina górską, - wywierzyska, - górski krajobraz, - piękne widoki.	0-2	Za podanie: - dwóch walorów1 pkt - czterech walorów2 pkt
9.	Zagrożenia, np.: - burze, - intensywne opady deszczu, - intensywne opady śniegu, - mgły, - nagły spadek temperatury powietrza, - nagły spadek ciśnienia atmosferycznego, - lawiny, - oblodzenie szlaków, - silny porywisty wiatr (np. halny), - atak niedźwiedzia. Działania, np.: - uzyskanie informacji dotyczącej prognozy pogody, - uzyskanie informacji o możliwości wejścia i poruszania się po szlakach górskich, - przygotowanie ubrania odpowiedniego do górskich wędrówek. - powiadomienie TOPR o trasie wyprawy i planowanym czasie pobytu w górach, - stosowanie się do regulaminu Tatrzańskiego Parku Narodowego.	0-2	Za podanie: - dwóch przykładów zagrożeń1 pkt Za podanie dwóch przykładów działań1 pkt lub Za podanie: - jednego zagrożenia i jednego działania ..1 pkt
10.	Problemy, np.: - zachwianie równowagi przyrodniczej na terenie TPN, - sprzeczność interesów ekonomicznych społeczności lokalnej z funkcjami ekologicznymi TPN, - naruszenie równowagi między liczbą turystów odwiedzających TPN, a przepustowością tatrzańskich szlaków, - naturalne ograniczanie rozwoju społeczno-gospodarczego społeczności lokalnej (brak rezerw gruntów pod działalność gospodarczą), - zagrożenia dla chronionych gatunków roślin rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie	0-2	Za poprawne sformułowanie: - dwóch, trzech problemów 1 pkt - czterech 2 pkt

	szlaków turystycznych.		
11.	A, C, E.	0-1	Za wybranie tylko trzech wskazanych.....1 pkt
12.	Fiord - C Sandry - A	0-1	Za poprawne dobranie dwóch procesów1 pkt
13.	a) tsunami b) np.: - podwodne trzęsienia ziemi, - wybuchy wulkanów, - podwodne osuwiska.	0-2	a) za podanie nazwy zjawiska1 pkt b) za podanie jednej przyczyny1 pkt
14.	Podobieństwa, np.: - w obu miejscowościach najwyższe wartości temperatury powietrza przypadają na lipiec, - opady atmosferyczne w obu miejscowościach występują w ciągu całego roku. Różnice, np.: - Londyn, klimat umiarkowany o cechach morskich a Uralsk umiarkowany o cechach kontynentalnych, - w Londynie w zimie temperatury powietrza kształtują się zawsze powyżej 0° C a w Uralsku spadają do około -15° C, natomiast latem w Uralsku temperatura powietrza jest wyższa niż w Londynie, - sumy opadów atmosferycznych w poszczególnych miesiącach w Londynie są wyższe niż w Uralsku, - w Londynie najwyższe opady atmosferyczne występują jesienią a w Uralsku wiosną i latem, - wyższa amplituda roczna temperatury w Uralsku, - rozkład opadów w roku (brak wyraźnego maksimum w Londynie, w Uralsku jedno maksimum przełom wiosny-lata i drugie lato-jesień.	0-2	Za dwa podobieństwa1 pkt Za dwie różnice1 pkt lub za podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy1 pkt
15.	a) Na Północnym Atlantyku i u wybrzeży Skandynawii należy wpisać N (niż baryczny). W Zatoce Biskajskiej W (wyż baryczny). b) wzrośnie	0-2	a) za prawidłowe wpisanie liter W i N ...1 pkt b) za poprawną odpowiedź.....1 pkt
16.	marikultura	0-1	Za podanie terminu1 pkt
17.	Np.: - wzrost znaczenia powiązań międzynarodowych w gospodarce światowej, a co za tym idzie konieczność bardziej	0-2	Za wyjaśnienie z podaniem: - dwóch przyczyn1 pkt - trzech przyczyn2 pkt

	nasilonych kontaktów personalnych w obrębie gospodarczych organizacji typu korporacji międzynarodowych i stowarzyszeń gospodarczych, np.: UE, politycznych (NATO, ONZ), - rośnie asortyment cennych towarów, które bezpieczniej jest przewozić transportem lotniczym (np.: produkty technologicznie zaawansowane), - transport lotniczy umożliwia pokonywanie dużych odległości w krótkim czasie, - może być wykorzystywany do przewozu towarów nie nadających się do długiego transportu, - coraz więcej ludzi deklaruje chęć podróżowania samolotami, - transport lotniczy niekiedy jest jedynym rodzajem transportu, z którego można korzystać, ze względu na warunki naturalne, - niekorzystny wpływ transportu lotniczego na środowisko geograficzne jest mniejszy niż transportu samochodowego, - także bezpieczeństwo podróżowania samolotem jest większe niż w przypadku korzystania z samochodu.												
18.	Rosja	0-1	Za podanie nazwy kraju o najmniejszej gęstości zaludnienia ...1 pkt										
19.	Określenie gęstości zaludnienia dla wybranych obszarów: <table><tr><th>Obszar</th><th>Gęstość zaludnienia</th></tr><tr><td>Wyspa Jawa</td><td>+</td></tr><tr><td>Nizina Gangesu</td><td>+</td></tr><tr><td>Północna Syberia</td><td>-</td></tr><tr><td>Półwysep Arabski</td><td>-</td></tr></table>	Obszar	Gęstość zaludnienia	Wyspa Jawa	+	Nizina Gangesu	+	Północna Syberia	-	Półwysep Arabski	-	0-1	Za poprawne określenie gęstości zaludnienia dla wszystkich obszarów1 pkt
Obszar	Gęstość zaludnienia												
Wyspa Jawa	+												
Nizina Gangesu	+												
Północna Syberia	-												
Półwysep Arabski	-												
20.	Przyczyny wraz z wyjaśnieniem, np.: Nizina Chińska - położona jest w zasięgu korzystnego klimatu podzwrotnikowego i umiarkowanego o odmianie monsunowej, co sprzyja rolnictwu, - występują na niej urodzajne gleby (mady), co sprzyja rozwojowi rolnictwa, - położona jest we wschodniej części Chin, blisko dużego zbiornika wodnego, - posiada dobrze rozwiniętą sieć rzeczną, co sprzyja rozwojowi komunikacji, nawadnianiu pól, stanowi źródło wody dla gospodarki komunalnej, - występują na niej liczne surowce mineralne,	0-2	Za podanie jednej przyczyny wraz z wyjaśnieniem1 pkt										

	co sprzyja osiedlaniu się ludności, rozwojowi przemysłu, - równinne ukształtowanie powierzchni, co sprzyja budownictwu, rozwojowi komunikacji, uprawie ziemi, - kolebka cywilizacji rolniczej, rolnictwo typu pracochłonnego,		
21.	a) np.: W analizowanym okresie obserwuje się: - systematyczny spadek udziału sektora I w strukturze zatrudnienia - systematyczny wzrost udziału sektora III w strukturze zatrudnienia b) Największe zmiany zaszły w rolnictwie	0-2	Za opisanie dwóch zmian 1 pkt Za prawidłowe wskazanie sektora 1 pkt
22.	Np.: Likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych. Ocena konsekwencji społecznych: uzasadnienie: niekorzystne, np.: - wysokie bezrobocie na wsi, przyczyniające się do rosnącego ubóstwa, rozwoju patologii, - wysokie koszty zasiłków dla byłych pracowników PGR i programów aktywizujących bezrobotnych. Ocena konsekwencji gospodarczych: korzystne, np.: - stworzenie warunków do wzrostu wydajności produkcji rolnej, - wzrost udziału gospodarstw indywidualnych o większej powierzchni, - zniesienie dopłat (dotacji) państwa dla PGR-ów	0-2	Za podanie zmiany1 pkt Za ocenę i uzasadnienie: - konsekwencji 1 pkt
23.	Np.: - trudności adaptacyjne związane z nieznaną języka, kultury danego kraju, - brak pracy, - brak akceptacji obecności uchodźców przez społeczność lokalną, - poczucie wyobcowania, - tęsknota za krajem rodzinnym, - poczucie bezradności wobec nowej rzeczywistości, - trudności z legalnym zatrudnieniem.	0-2	Za podanie przykładów: - dwóch problemów ...1 pkt - trzech problemów2 pkt
24.	1. megalopolis, 2. aglomeracja (monocentryczna).	0-2	Za poprawne nazwanie: - jednego zespołu miejskiego1 pkt - dwóch zespołów

			miejskich2 pkt											
25.	Np.: - powstawanie przedsiębiorstw międzynarodowych o charakterze globalnym, - upowszechnianie się stylów życia i systemów wartości (cywilizacja masowej konsumpcji), - powstanie globalnej sieci łączności elektronicznej (telefonii komórkowej, Internet), - elektroniczny przepływ usług, informacji, - bezgotówkowy przepływ kapitału, - sieć sklepów, np.: Adidas, Nike, Puma, - sieć restauracji Mc Donald's, KFC, Pizza Hut.		0-2 Za podanie: - dwóch przykładów ..1 pkt - trzech przykładów ...2 pkt											
26.	Np.: - większa troska społeczności międzynarodowej o stan środowiska geograficznego, przyjęcie koncepcji ekorozwoju przez kraje wysoko rozwinięte gospodarczo w tym UE, - wyczerpywanie się nieodnawialnych źródeł energii, - chęć uniezależnienia się od surowców energetycznych o strategicznym znaczeniu (ropa naftowa, gaz ziemny), - duże zanieczyszczenie powietrza, - kwaśne opady, - mniejsze negatywne oddziaływanie alternatywnych źródeł energii na środowisko geograficzne, - odnawialność alternatywnych źródeł energii.		0-2 Za podanie: - dwóch przyczyn1 pkt - trzech przyczyn2 pkt											
27.	<table><tr><td>Propozycja, np.:</td><td>Zaleta, np.:</td><td>Wada, np.:</td></tr><tr><td>Segregacja śmieci i ich recykling</td><td>Ochrona zasobów naturalnych</td><td>Konieczność zmiany mentalności społeczeństwa</td></tr><tr><td>Składowanie odpadów na wysypiskach</td><td>- szybkie pozbywanie się odpadów,</td><td>- wysoki koszt ekologiczny</td></tr><tr><td>Spalanie śmieci</td><td>- niski koszt</td><td>-zanieczyszczanie atmosfery</td></tr></table>	Propozycja, np.:	Zaleta, np.:	Wada, np.:	Segregacja śmieci i ich recykling	Ochrona zasobów naturalnych	Konieczność zmiany mentalności społeczeństwa	Składowanie odpadów na wysypiskach	- szybkie pozbywanie się odpadów,	- wysoki koszt ekologiczny	Spalanie śmieci	- niski koszt	-zanieczyszczanie atmosfery	0-2 Za podanie propozycji - z jednym elementem oceniającym 1 pkt - z dwoma 2 pkt
Propozycja, np.:	Zaleta, np.:	Wada, np.:												
Segregacja śmieci i ich recykling	Ochrona zasobów naturalnych	Konieczność zmiany mentalności społeczeństwa												
Składowanie odpadów na wysypiskach	- szybkie pozbywanie się odpadów,	- wysoki koszt ekologiczny												
Spalanie śmieci	- niski koszt	-zanieczyszczanie atmosfery												
28.	Przykłady państw: - kraje byłej Jugosławii np. Słowenia, Chorwacja, Macedonia, Bośnia i Hercegowina, Serbia i Czarnogóra, - kraje byłego ZSRR, np. Litwa, Łotwa, Estonia, Białoruś, Ukraina, Mołdawia, - Republika Czeska, - Słowacja.		0-2 Za prawidłowe podanie: - dwóch, trzech państw1 pkt - czterech państw2 pkt											
29.	<table><tr><td>Nr na mapie</td><td>Miejsce konfliktu</td><td>Przyczyny, np.:</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>	Nr na mapie	Miejsce konfliktu	Przyczyny, np.:				0-2 Za poprawnie wypełnione: - cztery komórki1 pkt - sześć komórek2 pkt						
Nr na mapie	Miejsce konfliktu	Przyczyny, np.:												

			-oskarżenia kierowane w stronę S. Husajna o posiadanie broni masowego rażenia, -chęć zapobieżenia zagrożeniu jakie stanowił S. Husajn dla pokoju na Bliskim Wschodzie.		
	2	Kaszmir	-kolonialna przeszłość, -konflikt terytorialny, -podział pomiędzy Indie i Pakistan nie uwzględnia dominującej religii – islamu		
	3	Korsyka	-dążenie organizacji separatystycznych do pełnej niepodległości, - nie akceptowanie autonomii.		